

Sygn. akt I C 661/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR del. Zygmunt Drożdżejko

Protokolant: Karolina Lipka

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2017 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M.

przeciwko **Gminie M.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Gminy M. na rzecz strony powodowej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. kwotę 19 866,88 zł (dziewiętnaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt sześć złotych i osiemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 1.01.2014 r. do dnia 31.12.2015r., a od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

II. zasądza od strony pozwanej Gminy M. na rzecz strony powodowej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. kwotę 61 796,78 zł (sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych i siedemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r., a od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

III. w pozostałej części powództwo oddala;

IV. zasądza od strony pozwanej Gminy M. na rzecz strony powodowej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. kwotę 11 301 zł (jedenaście tysięcy trzysta jeden złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 661/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 czerwca 2017 r.

Strona powodowa (...) spółka z o.o. w M. wystąpiła przeciwko Gminie M. z pozwem o zapłatę kwoty 84 127,39 zł z odsetkami od kwoty 19 896,60 zł od dnia 1.01.2014r., a od kwoty 64 257,79 zł od dnia 1.01.2015r. od dnia 1.01.2015r.

W uzasadnieniu zostało wskazane, że strona powodowa prowadzi przedszkole. Zgodnie z uchwałą nr (...) Rady Gminy M. z dnia 26.11.2009r. przewidywała w § 2 pkt 4 lit.d) w związku z § 4 pkt.5 dotację dla niepublicznych przedszkoli w wysokości 75 % wydatków bieżących przewidzianych na jednego ucznia w przedszkolach prowadzonych w Gminie M.. Uchwała ta obowiązywała w 2013r. i w 2014r. Została ona zmieniona dopiero uchwałą nr (...) opublikowaną dnia 7.11.2014r. Miała ona wejść w życie po 14 dniach od ogłoszenia, czyli weszła w życie 6.12.2014r.

Pozwany wypłacił dotację za 2013r. w wysokości 152956,48 zł., a za 2014r. w wysokości 205798,19 zł.

Przy wypłacie dotacji Gmina nie uwzględniła wydatków na zespół obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół ((...)), a powinna. Również dotacja powinna być rozliczona wg. wydatków planowanych, a nie rzeczywiście wydatkowanych. Powinno się wliczyć wydatki na poz. z budżetu 80195 (pozostała działalność) i wydatki na kształcenie i doskonalenie nauczycieli. W końcu wskazano, że wydatków nie powinno się pomniejszać o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, a wynika to z faktu, że mimo zmiany ustawy Gmina nie zmieniła uchwały. Nie należy pomniejszać wydatków na (...) o koszty 2 etatów, ponieważ pozwany nie wykazał, aby one nie były związane z działalnością szkoły lub przedszkola.

W dniu 9.03.2017r. Sad wydał nakaz zapłaty.

W sprzeciwie strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazano, że dotacja została wyliczona prawidłowo. Nie powinno się uwzględniać wydatków na zespół ekonomiczno-administracyjny szkół ((...)), dotacja winna być rozliczana wg. rzeczywistych wydatków. Ponadto wydatki powinny być pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy i wynika to z samej ustawy niezależnie od uchwały. Nie powinno się wliczyć wydatków na poz. z budżetu 80195 (pozostała działalność) i wydatków na kształcenie i doskonalenie nauczycieli). Jeżeli uwzględnimy wydatki na (...) to wówczas wydatki należy pomniejszyć o koszty 2 etatów ponieważ one nie są związane z działalnością ani szkoły ani przedszkola.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) spółka z o.o. w M. prowadzi w Gminie M. niepubliczne przedszkole. Gmina za 2013r. wypłaciła powodowi kwotę 152956,48zł.dotacji, a za 2014r. w wysokości 205798,19 zł.

Gmina M. prowadzi jedno przedszkole publiczne.

W przypadku jeżeli uwzględni się wydatki na zespół ekonomiczno-administracyjny szkół, jeżeli podstawą dotacji będą wydatki planowane w budżecie, jeżeli wydatki nie zostaną pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, jeżeli zostaną uwzględnione wydatki z poz. budżetowej 80195 (pozostała działalność - w wysokości 2 263 zł za 2013r. i 2544 zł za 2014r), jeżeli zostaną uwzględnione wydatki z poz. budżetowej 80146 (kształcenie i doskonalenie nauczycieli - w wysokości 3 530 zł za 2013r. i 2799 zł za 2014r) to wówczas Gmina ma zaległość w wypłacie dotacji:

a) za 2013r. w wysokości 19 866,88 zł;

b) za 2014r. w wysokości 61 796,78 zł.

dowód: okoliczność bezsporna k.193, 243, 244-256, 258-265, 268, 286.

W gminie M. działa Zespół (...) w M.. Obsługuje on działające na terenie gminy szkoły i przedszkole. W praktyce nie zajmuje się on inną działalnością.

dowód: Uchwała Rady Gminy M. z dnia 19.06.2006r. o nr (...) oraz uchwała Rady Gminy M. z dnia 26.09.2013r. o nr (...) k.133-138, zeznania świadka W. N. k. 193, zeznania świadka M. P. k.193-194, częściowo zeznania J. J. k.241

Ocena dowodów:

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków W. N., M. P. albowiem są one spójne i logiczne. Z zeznań tych świadków wprost wynika, że wprawdzie coś innego niż oświatą to się zajmowali, ale nie kojarzyli z tym jakiejś istotnej części ich pracy. M. P. zeznała, że jak się zajmują czymś innym niż oświatą to to zajmuje „niewielki zakres i incydentalny”

Sąd nie dał wiary zeznaniom J. J. (2), aby w (...) działalność w wymiarze 2 etatów była związana z inną działalnością niż obsługa szkół i przedszkola. Wprawdzie jest ona kierownikiem (...), a zatem powinna być osobą najlepiej zorientowaną i potrafiącą się wypowiedzieć w tym temacie, tym niemniej jednak zeznania nie znajdują żadnego potwierdzenia w wiarygodnym materiale dowodowym. Jej twierdzenia mają wybitnie ocenny charakter. W szczególności należy wskazać, że jej zeznania nie zostały potwierdzone podstawowym dokumentem tj. zakresem obowiązków pracowników. Każdy pracownik ma taki zakres obowiązków, a więc jeżeli pracownicy (...) zajmowali się czymś innym to przecież by to wynikało z tego dokumentu. Ponadto tylko M. P. wskazywała, że coś innego wykonywała (niż sprawy związane z oświatą). Ponadto zeznała, że jak się zajmują czymś innym niż oświatą to to zajmuje „niewielki zakres i incydentalny”. Trudno na tej podstawie wnioskować, aby dodatkowe czynności zajmowały jakiś istotny zakres (który mógłby być w jakimś stopniu uwzględniony), nie mówiąc już o 2 etatach.

Sąd dał wiarę wszelkim dokumentom zgromadzonym w sprawie ponieważ ich prawdziwości nikt nie kwestionował. Ponadto nie ujawniły się żadne okoliczności z których wynikałoby, że dokumenty zostały sfalszowane.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało uwzględnienie prawie w całości.

Przedmiotowa sprawa dotyczy wypłaty dotacji przez Gminę na rzecz przedszkola niepublicznego w M.. Ostatecznie wyliczenia matematyczne pomiędzy stronami były bezsporne. Dotyczy to wszystkich wariantów. Ostatecznie strony zgodziły się i było to bezsporne, że przy wyliczaniu dotacji należy uwzględnić wydatki z poz. budżetowej 80195 (pozostała działalność - w wysokości 2 263 zł za 2013r. i 2544 zł za 2014r) oraz wydatki z poz. budżetowej 80146 (doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli - w wysokości 3 530 zł za 2013r. i 2799 zł za 2014r) - (k.286).

Ostatecznie spór dotyczył następujących kwestii:

- a) czy wydatki, które stanowią podstawę wyliczenia dotacji mają być pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie;
- b) czy przy wyliczaniu dotacji należy uwzględnić wydatki planowane, czy rzeczywiście poniesione;
- c) czy przy wyliczaniu dotacji należy uwzględnić wydatki na zespół ekonomiczno- administracyjny szkół, a jeżeli tak to czy należy odliczyć koszty 2 etatów;

Ad a)

Wydatki, które stanowią podstawę wyliczenia dotacji nie mogą być pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie. Cały problem w tym zakresie wynikał ze złej interpretacji przepisów wprowadzających dokonanych przez strony.

W 2013r. i 2014r. art. 90 ust 2 b ustawy z dnia 7 września 1991 r. „o systemie oświaty” brzmiał:

Dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego - pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi

właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola publicznego, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego.

Dopiero w dniu 1.09.2015r. na podstawie art.1 pkt 20 lit.c w związku z art. 18 pkt 4 ustawy z

dnia 13 czerwca 2013 r. „o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw” uzyskał on brzmienie: Dotacje dla niepublicznych przedszkoli niespełniających warunków, o których mowa w ust. 1b, przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola prowadzonego przez gminę, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkola publicznego, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy.

Art. 18 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. „o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw” brzmi: ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2013 r., z wyjątkiem przepisów: art. 1 pkt 2 w zakresie art. 5c pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pkt 4 lit. h w zakresie art. 14 ust. 5g-5i ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz lit. j w zakresie art. 14 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pkt 7 w zakresie art. 14d ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pkt 20 lit. b, c oraz d - które wchodzi w życie z dniem 1 września 2015 r.;

Zatem do 31.08.2015r. (a więc w 2013r. i w 2014r.) obowiązywał przepis, który nie dawał podstawy do odliczenia, opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, przy wyliczaniu wydatków. Do dnia 6.12.2014r. obowiązywała uchwała Rady Gminy M. nr (...) z dnia 26.11.2009r. która nie przewidywała pomniejszania wydatków o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy (§2 pkt 4 lit.d załącznika) i w tym zakresie była ona zgodna z ustawą. Takie pomniejszenie przewiduje uchwała Rady Gminy M. nr (...) z dnia 7 listopada 2014 r. „w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, zakładanych i prowadzonych przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych na terenie Gminy M. oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości jej wykorzystania” w § 2 ust 4 załącznika, ale należy uznać ją za sprzeczną z prawem (w omawianym zakresie) - z art. 90 ust 2 b ustawy z dnia 7 września 1991 r. „o systemie oświaty” - w okresie do 1.09.2015r. i dlatego w tym zakresie sąd odmawia jej zastosowania.

Ad.b)

Przy wyliczaniu wydatków należy uwzględnić wydatki planowane, a nie rzeczywiście poniesione. Wynika to wprost z art. 90 ust 2 b ustawy z dnia 7 września 1991 r. „o systemie oświaty”. Ustawa posługuje się pojęciem ...ustalonych w budżecie danej gminy wydatków.... Budżet jest zawsze planem dochodów i wydatków. Ustalone wydatki w budżecie to zawsze wydatki planowane. Gdyby ustawodawca chciał się odnieść do rzeczywiście poniesionych wydatków użyłby sformułowania „poniesionych wydatków” lub podobnym wyrażeniem. Ustawodawca w żaden sposób nie odnosi się do poniesionych wydatków, nie odnosi się do zakresu wykonania budżetu, odnosi się tylko do wydatków określonych w budżecie. Zatem decydujące znaczenie ma to jakie wydatki przewidziano i uchwalono w budżecie. Za taką wykładnią przemawia również wykładnia celowościowa. Należy pamiętać, że przedszkola również uchwalają swój budżet. Uchwalają swój plan finansowy. Na podstawie wysokości dotacji mogą ustalić wysokość odpłatności za przedszkola, mogą ustalić na jakie dodatkowe zajęcia ich stać, mogą ustalić na co ich stać, a co za tym idzie mogą zawrzeć umowę z rodzicami dzieci co do wysokości odpłatności, co do zakresu zajęć dodatkowych. Po zawarciu umowy z rodzicami nie

mogą jej zmieniać. Zatem wysokość dotacji jaką otrzymają jest podstawą ich funkcjonowania. Gdybyśmy przyjęli, że to mają być rzeczywiście poniesione wydatki to wówczas przedszkole nie byłoby niczego pewne. Nie byłoby w stanie planować swojej działalności. Mogłoby się nagle okazać, że po roku, dostało zbyt dużą dotację i ma zwracać znaczne sumy co mogłoby nawet doprowadzić do upadłości przedszkola.

Ad c).

Przy wyliczaniu dotacji należy uwzględnić wydatki na zespół ekonomiczno- administracyjny szkół.

Zgodnie z art. 90 ust 2 b ustawy z dnia 7 września 1991 r. „o systemie oświaty”. Dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych.

Jak wynika zatem z tego przepisu uwzględnia się wszystkie wydatki ponoszone w przedszkolach, a ustalonych w budżecie. Ustawodawca nie przesądza w jakiej części i w jakiej pozycji budżetowej mają być zapisane te wydatki. Do pojęcia wydatki ponoszone w przedszkolach należy podejść w sposób funkcjonalny, a więc mają to być wydatki, które faktycznie związane są z działalnością przedszkola. Ważne jest to, że mają one być ponoszone w przedszkolach tzn. muszą być to wydatki związane z działalnością przedszkoli bez względu na to pod jaką pozycją budżetową zostaną zapisane.

Działalność przedszkola opiera się na dwóch głównych obszarach, bez których w zasadzie żadne przedszkole nie może istnieć. Pierwszy obszar to główna działalność związana z opieką i nauką dzieci. Tą opieką i nauką ktoś musi się zajmować i są to nauczyciele. Nauczyciele są jednak pracownikami, którzy muszą mieć wypłacane wynagrodzenie, udzielane urlopy itp. Zachodzi konieczność zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. Zachodzi więc konieczność zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej. To również są bieżące wydatki ponoszone w przedszkolach. W przypadku przedszkoli i szkół gminnych może się to odbywać w ten sposób, że każda placówka ma własną taką obsługę lub też tworzy się jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół, przedszkoli i innych placówek. Jeżeli tworzy się wspólną jednostkę to wydatki na tą jednostkę również są wydatkami bieżącymi na przedszkole, jeżeli swoim zakresem obsługi obsługuje również przedszkole.

W przedmiotowej sprawie Rada Gminy M. (na zasadzie art. 5 ust 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. „o systemie oświaty”) utworzyła Zespół (...) w M. i uchwałą z dnia 26.09.2013r. o nr (...) „w sprawie uchwalenia statutu Zespołu (...) w M.” nadała mu statut, przy czym poprzednio obowiązywał statut nadany uchwałą z dnia 13.03.2003r. o nr (...) zmieniony uchwałą z dnia 19.06.2006r. o nr (...).

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w 2013r. i w 2014r. Zespół (...) w M. obejmował zakresem swej działalności obsługę ekonomiczno-administracyjną szkoły i przedszkole gminne działające w M.. Należy więc uznać, że ustalone wydatki w budżecie na działalność tego zespołu to również są to wydatki na przedszkole. Oczywiście nie całość wydatków, ponieważ część i to większa była przeznaczona na szkoły. Generalnie te wydatki można było podzielić wg. kryterium ilości uczniów i przedszkolaków lub wg. kryterium ilości jednostek. W ocenie sądu obie metody są dopuszczalne. W przedmiotowej sprawie strony zgodnie uznały, żeby dokonać podziału środków wg. kryterium uczniów i przedszkolaków (k.243 v) i dlatego przeliczenie zostało dokonane wg. tego kryterium.

Zarzut strony pozwanej, że statut przydziela temu zespołowi jeszcze inne zadania nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ faktycznie tych działań nie wykonuje. Skoro tych działań nie wykonuje to wydatki ustalone na (...) są tylko wydatkami na szkoły i przedszkola.

Zarzut strony pozwanej, że dwa etaty były związane z inną działalnością nie zasługuje na uwzględnienie. Strona pozwana nie wykazała tej okoliczności, a to na niej spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu – na zasadzie art. 6kc. To ona z tego faktu wywodziła skutek prawny w postaci podstawy do obniżenia dotacji. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że prawie cała działalność (...) związana była z obsługą szkół i przedszkola. Jedynie śladowe ilości działalności (nie do wyliczenia) związane były z czymś innym. Na uwagę zasługuje fakt, że strona pozwana nie

przedstawiła zakresu obowiązków pracowników (...). Wprawdzie nie obowiązuje w Polsce formalny wykaz dowodów i daną okoliczność można udowodniać w każdy sposób, ale wydaje się, że byłby to najprostrzy sposób udowodnienia swojej tezy. Wszak jeżeli pracownicy mieli coś wykonywać poza obsługą szkół i przedszkola to przecież wynikałoby to z zakresu obowiązków.

Pozostałe przesłanki wypłaty dotacji nie były kwestionowane i nie były sporne, a zatem są nie będzie się do nich odnosił.

Uwzględniając powyższe należy uznać, że za 2013r. pozwany winien dopłacić dotację w wysokości 19 866,88 zł. Najpóźniej ta dotacja powinna być wypłacona 31.12.2013r. , a zatem odsetki należą się od 1.01.2014r.

Za 2014r. pozwany winien dopłacić dotację w wysokości 61 796, 78 zł. Najpóźniej ta dotacja powinna być wypłacona 31.12.2014r. , a zatem odsetki należą się od 1.01.2015r.

Termin wymagalności odsetek nie był kwestionowany.

Wysokość odsetek sąd określił na podstawie art.481 kc.

Sąd oddalił powództwo w pkt III, albowiem częściowo roszczenie nie zostało uwzględnione. Ostatecznie powód domagał się kwoty orzeczonej w wyroku, ale formalnie nie cofnął powództwa ponad tą kwotę.

O kosztach procesu sąd orzekł na zasadzie art. 100 kc.

W skład zasądzonych kosztów wchodzi opłata od pozwu 4084 zł (5 % z 81 644zł), opłata od pełnomocnictwa 17 zł, oraz wynagrodzenie pełnomocnika 7200 zł (§ 2 pkt 6 w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. „w sprawie opłat za czynności radców prawnych” - wg. brzmienia na dzień 8.02.2016r.).

Sąd w całości obciążył stronę pozwaną wynagrodzeniem pełnomocnika powoda, albowiem strona powodowa uległa tylko w nieznacznej części i wysokość roszczenia zależała w zasadzie tylko od matematycznych wyliczeń. Wszystkie twierdzenia strony powodowej, co do tego co powinno być uwzględniane, zostały uwzględnione.

Mając powyższe na uwadze orzec należało jak w sentencji wyroku.